

AINEKOHTAINEN OPETUSSUUNNITELMA PIANO

Porvoon kaupungin sivistyslautakunta 12.3.2019

Päivitetty 1.8.2023

PIANO

PIANONSOITON VALMENNUSOPETUS

Pianonsoiton valmennusopetus toteutetaan yksilö-, pari- tai ryhmäopetuksena.

Tavoitteet:

- Opitaan soiton, laulun ja leikin kautta pianonsoiton perustaitoja huomioiden oppilaan ikä ja valmiudet.
- Kehitetään oppilaan musiikillista mielikuvitusta ja luovuutta.
- Oppilas saavuttaa valmiuden siirtyä pianonsoiton perusopintoihin.

Sisältö:

- Soitetaan ja lauletaan korvakuulolta yhdessä opettajan kanssa.
- Opitaan erilaisia soittotapoja ja yhteissoiton alkeita.
- Opetellaan rytmin ja pulssin hallintaa.
- Opetellaan tunnistamaan musiikin perusrakenteita sekä sävyjen ja tunnelmien muutoksia.
- Opetellaan kotiharjoittelua yhteistyössä vanhempien ja perheen kanssa.
- Kartutetaan ohjelmistoa, joka valitaan yksilöllisesti oppilaan iän ja taitojen mukaan.
- Harjoitetaan pienimuotoista improvisointia ja säveltämistä musiikillisen leikkelyn keinoin.
- Harjoitellaan esiintymistä opettajan ohjauksessa.

Oppilas voi siirtyä valmennuksesta perusopetukseen tultuaan hyväksytyksi soittamalla sisään -valinnan kautta tai hän voi jatkaa opintojaan valinnaisina opintoina.

PIANONSOITON PERUSOPINNOT

Yleiset tavoitteet kaikille tasoille:

- Oppilas omaksuu luontevan soittoasennon ja kehittää pianonsoitossa tarvittavia motorisia taitoja.
- Oppilas kykenee tuottamaan kauniin ja monipuolisen soinnin.
- Oppilas saavuttaa hyvät taidot rytmikäsittelyssä sekä tempon ja pulssin hallinnassa.
- Opitaan lukemaan nuotteja ja esitysmerkintöjä sekä hahmottamaan niiden perusteella musiikillisia rakenteita ja kokonaisuuksia.
- Instrumentin hallintaa sekä keskeisten musiikillisten rakennusainesten havaitsemista kehitetään harjoittamalla asteikkoja, murtosointuja ja perussointuja käänöksineen koko opiskelun ajan.

Kehitetään musiikillista ilmaisua monipuolisesti ja opitaan käyttämään erilaisia kosketustapoja ja pedaalia.

- Soitetaan monipuolisesti erityylisiä kappaleita. Suositellaan että ohjelmiston määrä on noin kolminkertainen tasosuorituksessa esitettävään ohjelmaan nähden.
- Oppilas tunnistaa musiikin eri lajeille ja aikakausille tyypilliset piirteet ja osaa tuoda ne esiin soitossaan.
- Oppilas tunnistaa kappaleiden tunnelman ja tyylin ja osaa esityksessään ilmentää niitä oman persoonansa mukaisesti.
- Oppilas kehittää itselleen säännöllisen, monipuolisen ja itsenäisen harjoittelurutiinin.
- Oppilas osaa suunnitella ja aikatauluttaa harjoitteluaan. Hän kykenee valmistautumaan esityksiin siten, että voi soittaa ulkoa.
- Oppilas osaa valmistautua erilaisiin esiintymistilanteisiin ja suoriutuu niistä hallitusti.
- Oppilas hallitsee yhteissoiton perusteet ja kykenee itsenäisesti musisoimaan yhdessä toisten kanssa.
- Oppilas säästää nuotista, sointumerkeistä ja korvakuulolta sekä tutustuu transponointiin (eli musiikin siirtämiseen säveltasolta toiselle).
- Oppilas tuottaa musiikkia improvisoiden ja säveltäen.
- Kuunnellaan musiikkia sekä tallenteilta että konserteissa ja seurataan musiikkielämää. Näin tutustutaan laajasti musiikkikulttuurin eri muotoihin ja opitaan tunnistamaan musiikin eri tyylejä ja lajeja.
- Oppilas oppii käyttämään digitaalisia tallennusvälineitä ja internetiä opintojensa tukena.
- Oppilas kykenee avoimesti arvioimaan suoriutumistaan musiikillisista tehtävistä.
- Oppilas saavuttaa taidot, joita tarvitaan itsenäiseen musiikkiin tutustumiseen, sen tuottamiseen ja siitä nauttimiseen.

Tasolta toiselle siirrytään opinnäytteiden kautta. Ne voidaan tehdä lähisuorituksina, etäsuorituksina tai molempia yhdistellen oppilaan edun mukaisesti. Etäsuorituksissa huomiota tulee kiinnittää tallenteiden riittävään laatuun.

Perustaso 1

Tavoitteet:

- Oppilas hallitsee pianonsoitossa tarvittavien taitojen perusteet. Näitä taitoja ovat korvakuulolta soittaminen, nuotinluku, soittamiseen tarvittava kehonhallinta, rytmin hallinta, yhteissoitto, keskittyminen sekä suunnitelmallinen ja tavoitteellinen toimintatapa.
- Kuunnellessaan soittoaan oppilas tunnistaa musiikin tunnelmia ja rakenteita.
- Tutustutaan eri sävellajeihin ja opitaan käyttämään sävellajien perussointuja säestyksen tuottamiseen.
- Oppilas tutustuu improvisointiin ja säveltämiseen ja tekee musiikillisia kokeiluja.
- Oppilas saavuttaa säännöllisen harjoitusrutiinin perheen ja muun ympäristön tuella.
- Oppilas saavuttaa seuraavalle tasolle siirtymiseen vaadittavat tiedot, taidot ja osaamisen.

Sisältö:

- Opetellaan pienimuotoisia tyyliltään ja tunnelmaltaan erilaisia kappaleita.
- Soitetaan korvakuulolta itsenäisesti sekä opettajan ohjauksessa.
- Harjoitellaan nuottikuvan hahmottamista ja sujuvaa nuotinlukua.

- Oppilas musisoi yhdessä toisten oppilaiden kanssa. Hän osallistuu vähintään kahteen yhteissoittoprojektiin.
- Vapaan säestyksen alkeet: Oppilas tutustuu eri sävellajeihin soittaen ja nuottikuvasta tunnistaen sekä pystyy tuottamaan säestyksiä sävellajien perussoinnuilla.

Suoritus:

Tekninen osa:

Tekninen osa koostuu asteikkosoitosta, etukäteen valmistetusta säestystehtävästä ja omaksumistehtävästä. Kaikki teknisen osan osa-alueet voidaan suorittaa samalla kertaa, suoritus voidaan jakaa kahteen osaan tai jokainen osa-alue voidaan suorittaa erikseen.

- Perustason 1 suoritukseen kuuluu vähintään 8 asteikkoa. Asteikkosuoritus on mahdollista jakaa kahteen osaan: 4 asteikkoa ja 4 asteikkoa. Asteikot ja murtokolmisointu esitetään vähintään kaksi oktaavia ylös - alas kädet yhdessä. Sävellajin perussoinnut (I – IV – V/V7) on mahdollista esittää perusasemissa. Oppilas voi halutessaan edetä asteikkojen soitossa myös nopeammin ja suorittaa niitä aiemmin tai enemmän kuin neljä kerrallaan.

Asteikkosuorituksessa oppilas soittaa harjoiteltujen sävellajien määrästä riippuen 1-2 opettaja-kollegan valitsemaa sävellajia, joista soitetaan asteikko, murtokolmisointu ja perussoinnut.

Säestystehtävässä oppilas säestää valitun sävellajin/valittujen sävellajien perussoinnuilla etukäteen harjoitetun laulun tai kaksi laulua (duuri ja molli). Opettaja tai avustaja soittaa tai laulaa melodian/melodiat. (Ks. Vapaan säestyksen aineOPS PT1 osio a).

- Omaksumistehtävä, josta oppilas 5 minuutin kuluessa valmistaa esityksen. Esityksen valmistaminen tehdään oppilaan toiveen mukaisesti joko lautakunnan läsnä ollessa tai ilman lautakuntaa. Valmistamisen jälkeen oppilas esittää tehtävän.

Teknisen osan arvioivat opettaja, kollega ja oppilas yhdessä, ja siitä annetaan suullinen ja kirjallinen palaute. Kooste palautteesta kirjataan Eepokseen.

Opettajat voivat järjestää oppilailleen ”asteikkopajoja” tai ”sävellajikarkeloita”, joissa soitetaan yhdessä toisten oppilaiden kanssa asteikkoja, kolmisointuja, vapaata säestystä ja omaksumistehtäviä. Näissä on mahdollista suorittaa tasosuorituksen tekninen osa kokonaisuudessaan tai osittain.

Taiteellinen osa:

Taiteellisessa osassa esitetään lautakunnalle seuraavat tehtävät:

- Kolme tyyliään ja tunnelmaltaan erilaista pienimuotoista kappaletta, joista yksi erityisesti harjoittaa jotakin pianonsoiton teknistä osa-aluetta (etydi).
- Suositellaan että ohjelma sisältää yhteissoittoa (1-2 kappaletta)
- Oppilaalla on mahdollisuus sisällyttää esittämäänsä ohjelmaan oma sävellys.
- Oppilaalla on mahdollisuus esittää kappaleiden lisäksi oma improvisaatio.
- Pääsääntöisesti kappaleet esitetään ulkoa. Yhteissoittotehtävät voidaan soittaa nuoteista.

Taiteellisen osan arvioivat oppilas, opettaja ja lautakunta, johon kuuluvat puheenjohtaja ja 1 - 2 jäsentä. Taiteellisesta osasta annetaan oppilaalle suullinen ja kirjallinen palaute. Kooste palautteesta kirjataan Eepokseen.

Perustaso 2

Tavoitteet:

- Pianonsoiton perustaitojen hallinta syvenee (ks. Perustaso 1, tavoitteet)
- Instrumentin hallinta monipuolistuu.
- Oppilas osaa käyttää pedaalia monipuolisesti erilaisissa musiikillisissa tilanteissa.
- Oppilas tunnistaa eri aikakausien musiikin tyyliopitteita ja ilmentää niitä esityksissään.
- Entistä laajempien musiikillisten kokonaisuuksien hallinta kehittyy.
- Vapaa säestyksen taitoja syvennetään. Oppilas kykenee tuottamaan aiempaa monipuolisemmin erilaisia rytmejä soitujen avulla.
- Improvisoinnin ja säveltämisen taidot kehittyvät oppilaan kiinnostuksen mukaisesti.
- Harjoittelu on itsenäistä, suunnitelmallista ja päämäärätietoista.
- Esiintymistaidot kehittyvät.
- Oppilas saavuttaa seuraavalle tasolle siirtymiseen vaadittavat tiedot, taidot ja osaamisen.

Sisältö:

- Harjoitellaan tekniikan eri osa-alueita soittamalla etydeitä tai etydinomaisia kappaleita.
- Soitetaan tempoltaan ja tunnelmaltaan erilaisia, eri aikakausia, tyyliä ja muotorakenteita edustavia teoksia.
- Tyylikausista tutustutaan ainakin barokkiin ja wieniläisklassismiin. Näiden lisäksi tutustutaan opettajan ja oppilaan valinnan mukaisesti muihin klassisen ja/tai kevyen musiikin tyyliin.
- Ohjelmistoon harjoitetaan vähintään yksi laajamuotoinen teos (sonatiini, variaatioteos, sarja tms). Sonatiinista ohjelmiston tulee sisältää vähintään yksi nopea osa.
- Soitetaan suomalaista musiikkia ja aikamme musiikkia.
- Nuottikuvan hahmottamista syvennetään.
- Oppilas osallistuu vähintään kahteen yhteissoittoprojektiin.
- Vapaan säestyksen taitoja kehitetään säestämällä helppoja lauluja sävellajien perussoinnuilla.
- Opetellaan hyödyntämään soitteja entistä monipuolisemmin kappaleen rytmin ilmentämisessä.
- Improvisointi- ja transponointitehtäviä tehdään oppilaan kiinnostuksen mukaisesti. Ohjataan oppilaan säveltämistä hänen omien päämääriensä mukaisesti.

Suoritus:

Tekninen osa:

Tekninen osa koostuu asteikkosoitosta, omaksumistehtävästä sekä vapaan säestyksen tehtävästä. Tekninen osa voidaan suorittaa kerralla kokonaisuudessaan, kahdessa osassa tai jokainen osa-alue erikseen.

- Perustaso 2 aikana opetellaan vähintään 8 uutta asteikkoa ja murtokolmisointua. Ne soitetaan neljä oktaavia kädet yhdessä ylös – alas. Sävellajien peruskolmisoinnut (I – IV – V7) esitetään kadenssimuodossa vähintään kahdessa asemassa. Suoritus on mahdollista jakaa kahteen osaan: 4 asteikkoa + 4 asteikkoa. Lisäksi opetellaan kromaattinen asteikko, joka soitetaan kaksi oktaavia ylös - alas. Kromaattisen asteikon saa suorituksessa esittää kädet erikseen. Oppilas voi halutessaan edetä asteikkojen soitossa myös nopeammin ja suorittaa niitä aiemmin tai enemmän kuin neljä kerrallaan.

Asteikkosuorituksessa oppilas soittaa harjoiteltujen sävellajien määrästä riippuen 1–2 opettaja-kollegan valitsemaa sävellajia, joista soitetaan asteikko, murtokolmisointu ja kadenssit perussoinnuilla.

- Omaksumistehtävä, joka annetaan oppilaalle 10 minuuttia ennen esitystä. Oppilas harjoittaa

tehtävän ilman lautakunnan läsnäoloa. Tehtävän voi ensin esittää kädet erikseen, sitten kädet yhdessä.

- Vapaan säestyksen tehtävä, joka annetaan oppilaalle 10 minuuttia ennen esitystä. Oppilaan tehtävänä on tunnistaa kappaleen sävellaji ja tuottaa sen kolmella perussoinnulla (I – IV – V7) kappaleen perusrytmiä ilmentävä säestys. Tehtävän tahtiosoitukset voivat olla 2/4, 4/4 (vuorokäsissäestys), ¾ (valssissäestys) tai 6/8 (murtosointusäestys). Oppilas harjoittaa säestyksen melodiaa kuulematta. Opettaja/avustaja laulaa tai soittaa melodian esitystilanteessa. Vapaan säestyksen tehtävä vastaa Vapaan säestyksen PT1-suoritusta. (Ks. Vapaan säestyksen aineopetussuunnitelma PT1 osio b).

Teknisen osan arvioivat yhdessä oppilas, opettaja ja kollega, ja siitä annetaan suullinen ja kirjallinen palaute. Kooste palautteesta kirjataan Eepokseen.

Opettajat voivat järjestää oppilailleen ”asteikkopajoja” tai ”sävellajikarkeloita”, joissa soitetaan yhdessä toisten oppilaiden kanssa asteikkoja, kolmisointuja, vapaata säestystä ja omaksumistehtäviä. Näissä on mahdollista suorittaa tasosuorituksen tekninen osa kokonaisuudessaan tai osittain.

Taiteellinen osa:

Taiteellisessa osassa esitetään lautakunnalle seuraavat tehtävät:

- Neljä erityylistä ja eri aikakautta edustavaa sävellystä tai niiden osia. Kappaleista yhden tulee harjoittaa jotakin pianonsoiton teknistä osa-aluetta (etydi).
- Suositellaan että ohjelma sisältää yhteissoittoa (1-2 kappaletta)
- Oppilaalla on mahdollisuus sisällyttää esittämäänsä ohjelmaan oma sävellys.
- Oppilaalla on mahdollisuus esittää kappaleiden lisäksi oma improvisaatio.
- Kappaleet esitetään pääsääntöisesti ulkoa. Yhteissoittokappaleen/-kappaleet ja yhden soolokappaleen voi soittaa nuoteista.

Taiteellisen osan arvioivat oppilas, opettaja ja lautakunta, johon kuuluvat puheenjohtaja ja 1- 2 jäsentä. Taiteellisesta osasta annetaan oppilaalle suullinen ja kirjallinen palaute. Kooste palautteesta kirjataan Eepokseen.

Perustaso 3

Tavoitteet:

- Pianonsoiton perustaidot (ks. Perustaso 1, tavoitteet) kehittyvät edelleen.
- Kosketus ja pedaalinäyttö kehittyvät ja eriytyvät mahdollistaen entistä vivahteikkaamman soiton ja yksityiskohtien hiomisen.
- Nuottikuvan hahmotus sujuu aiempaa vaativampien tehtävien parissa.
- Oppilaan suhde musiikin eri aikakausiin ja tyyleihin syvenee ja hän pystyy entistä tarkemmin tavoittamaan niiden vaatiman ilmaisan.
- Oppilas hahmottaa ja omaksuu entistä laajamuotoisempia musiikillisia teoksia.
- Vapaan säestyksen taitoja harjoitetaan käytännön tilanteissa.
- Improvisaatio- ja sävellystaidot kehittyvät oppilaan kiinnostuksen mukaisesti.
- Opiskelu on luonteeltaan entistä itsenäisempää.
- Oppilas etsii omia vahvuuksiaan ja kiinnostuksen kohteitaan soittajana ja musiikin harrastajana.
- Saavutetaan valmiudet musiikin elinikäiseen harrastamiseen.
- Oppilas saavuttaa perustason päättötodistukseen sekä syventäviin opintoihin siirtymiseen vaadittavat taidot.

Sisältö:

- Soitetaan monipuolisesti tekniikan eri osa-alueita harjoitettavia etydeitä tai etydinomaisia kappaleita.
- Harjoitellaan eri aikakausiin (renessanssista nykypäivään) kuuluvia teoksia.
- Opetellaan tyyleitään, muotorakenteiltaan ja tunnelmiltaan erilaisia teoksia.
- Soitetaan suomalaista musiikkia.
- Soitetaan ns. kevyttä musiikkia oppilaan maun mukaan.
- Vapaan säestyksen opintoja jatketaan harjoittaen säestämistä korvakuulolta ja sointumerkeistä. Etsitään tapoja, joilla vapaan säestyksen taitoja voi hyödyntää.
- Improvisointia, säveltämistä, soinnuttamista ja transponointia harjoitetaan oppilaan kiinnostuksen ja tarpeiden mukaisesti.
- Yhteissoittoa harjoitetaan oppilaan valmiuksien ja toiveiden mukaisesti. Oppilas osallistuu vähintään kahteen yhteissoittoprojektiin.

Suoritus:**Tekninen osa:**

Tekninen osa koostuu asteikkosoitosta ja omaksumistehtävästä. Kummatkin osa-alueet voidaan suorittaa kerralla tai erikseen.

- Perustason 3 aikana harjoitetaan loput jäljellä olevat asteikot, murtokolmisoinnut ja perussointujen (I-IV -V7) käännökset. Asteikot ja murtokolmisoinnut soitetaan neljä oktaavia kädet yhdessä ylös- alas. Sävellajien perussoinnuista koostuvat kadenssit soitetaan kolmessa asemassa. Suoritus on mahdollista jakaa kahteen osaan: 4 asteikkoa + 4 asteikkoa. Kromaattinen asteikko soitetaan kädet yhdessä neljä oktaavia ylös - alas. Oppilas voi halutessaan edetä asteikkojen soitossa myös nopeammin ja suorittaa niitä aiemmin tai enemmän kuin neljä kerrallaan.

Asteikkosuorituksessa oppilas soittaa harjoiteltujen sävellajien määrästä riippuen 1–2 opettaja-kollegan valitsemaa sävellajia, joista soitetaan asteikko, murtokolmisointu ja kadenssit perussoinnuilla.

- Omaksumistehtävä, joka annetaan oppilaalle 15 minuuttia ennen esitystä. Oppilas harjoittaa tehtävän itsenäisesti ilman lautakunnan läsnäoloa. Tehtävän saa halutessaan ensin soittaa kädet erikseen, sitten kädet yhdessä.

Teknisen osan arvioivat yhdessä oppilas, opettaja ja kollega. Oppilaalle annetaan suorituksesta suullinen ja kirjallinen palaute. Kooste palautteesta kirjataan Eepokseen.

Opettajat voivat järjestää oppilailleen myös ”asteikkopajoja” tai ”sävellajikarkeloita”, joissa soitetaan yhdessä toisten oppilaiden kanssa asteikkoja, kolmisointuja, vapaata säestystä ja omaksumistehtäviä. Näissä pajoissa on mahdollista suorittaa tasosuorituksen tekninen osa kokonaisuudessaan tai osittain.

Taiteellinen osa:

- Ohjelmakokonaisuus sisältää vähintään neljä eri aikakausilta peräisin olevaa tyyliään ja tunnelmaltaan erilaista sävellystä. Oppilas ja opettaja suunnittelevat kokonaisuuden yhdessä.
- Yhden sävellyksistä tulee liittyä jonkin pianonsoiton teknisen osa-alueen harjoittamiseen (etydi tai etydinomainen teos)
- Yhden sävellyksistä tulee olla laajamuotoinen. Sonatiinista tai sonaatista esitetään nopea ja hidas osa, tai koko teos, jos hidasta osaa ei ole. Laajamuotoinen teos voi olla myös rondo (itsenäinen sävellys),

fantasia tai teema ja muunnelmia. Laajamuotoisiksi teoksiksi luetaan myös konsertot tai laajuudeltaan vastaavat kamarimusiikkiteokset.

- Suositellaan että ohjelma sisältää yhteissoittoa (1-2 kappaletta).
- Ohjelman olisi hyvä sisältää aikamme musiikkia.
- Oppilaalla on mahdollisuus sisällyttää esittämäänsä ohjelmaan oma sävellys.
- Lisäksi oppilas voi halutessaan antaa näytteen improvisaatio-, sovitus- ja/tai vapaa säestys - taidoistaan.

Taiteellisen osan arvioivat oppilas, opettaja ja lautakunta, jonka muodostavat puheenjohtaja ja 1- 2 jäsentä. Oppilaalle annetaan suorituksesta suullinen ja kirjallinen palaute. Kooste palautteesta kirjataan Eepokseen.

Taiteellinen osa tallennetaan kuvaamalla tai äänittämällä.

PIANON SYVENTÄVÄT OPINNOT

Tavoitteet:

- Oppilaalla on riittävät taidot itsenäisesti ratkaista erilaisia pianistis-musiikillisia tilanteita.
- Oppilas tiedostaa omat musiikilliset kiinnostuksen kohteensa ja vahvuusalueensa ja syventää suhdettaan niihin.
- Oppilas saavuttaa oman tulevaisuutensa kannalta tarpeelliset ja riittävät yhteismusisointitaidot.
- Oppilas osaa käyttää vapaan säestyksen, sovittamisen, improvisaation ja transponoinnin taitojaan luontevasti omissa musiikillisissa projekteissaan.
- Oppilas kykenee arvioimaan omia ja toisten musiikillisia suorituksia.
- Oppilas saavuttaa valmiudet mahdollisiin jatko-opintoihin ja pystyy itsenäisesti jatkamaan elinikäistä musiikkiharrastustaan.

Sisältö:

Oppilas tekee suorituksen omien musiikillisten päämääriensä ja kiinnostuksen kohteidensa mukaisesti. Opintojen pääpaino voi olla esim. joku seuraavista:

- Klassinen pianonsoitto
- Kamarimusiikki
- Lied
- Improvisaatio ja/tai säveltäminen
- Painotuksena vapaa säestys
- Erikoistuminen jonkin säveltäjän/jonkin tyylikauden musiikkiin
- Osallistuminen musiikkiteatteriprojektiin
- Muiden taiteiden yhdistäminen musiikkiin
- Musiikillinen yhteistyöprojekti opiston ulkopuolisen tahon kanssa
- Musiikkiteknologian hyödyntäminen musiikin tuottamisessa.

Oppilas ja opettaja laativat yhdessä opintosuunnitelman, jonka mukaisesti suoritus voidaan tehdä, kun aineryhmä on suunnitelman hyväksynyt. Opintosuunnitelmaan voi sisältyä myös useampia edellä mainituista osa-alueista. Opintosuunnitelmaan sisältyy lopputyösuunnitelma. Opintosuunnitelma tuodaan aineryhmän hyväksyttäväksi noin vuotta ennen suunniteltua suoritusajankohtaa.

Kun oppilas on valinnut suorituksensa pääpainopisteeksi klassisen pianonsoiton, opintojen sisältö on seuraava:

- Pianon hallintaa kehitetään edelleen.

- Perusohjelmisto koostuu samoista tekijöistä kuin perustasoilla:
 - tekniikan eri osa-alueita harjoitettavia etydejä tai etydinomaisia kappaleita
 - musiikkia eri aikakausilta renessanssista nykypäivään
 - suomalaista musiikkia
 - nuotinlukutehtäviä
 - yhteismusisointia
 - kevyttä musiikkia oppilaan maun mukaan
 - Harjoitellaan asteikot, murtokolmisoinnut sekä kadenssit kaikissa sävellajeissa. Asteikot ja murtokolmisoinnut soitetaan neljän oktaavin alueelta kädet rinnakkain ylös - alas. Kadenssit soitetaan kolmessa eri asemassa. Lisäksi soitetaan dominanttiseptimisoinnun käännökset murrettuna kädet yhdessä kahden oktaavin alueelta päättyen ensimmäisen asteen perussävelelle.
- Nuottiesimerkki:

Dominanttiseptimisoinnun käännökset

- Improvisointia, säveltämistä, sovittamista, transponoimista ja soinnuttamista jatketaan oppilaan omista lähtökohdista käsin.

Suoritus:

Syventävien opintojen päätteeksi oppilas tekee lopputyön, jonka sisältöön vaikuttavat oppilaan kiinnostuksen kohteet sekä hänen vahvuutensa ja jatkosuunnitelmansa. Lopputyön tarkoitus on olla edustava esimerkki oppilaan syventävien opintojen myötä saavuttamista taidoista, tiedoista ja osaamisesta. Lopputyö voi sisältää näytteitä mm. seuraavista osa-alueista:

- Klassinen pianosoitto
- Kamarimusiikki
- Lied
- Improvisaatio ja/tai säveltäminen
- Vapaa säestys
- Erikoistuminen jonkin säveltäjän/jonkin tyylikauden musiikkiin
- Osallistuminen musiikkiteatteriprojektiin
- Muiden taiteiden yhdistäminen musiikkiin
- Musiikillinen yhteistyöprojekti opiston ulkopuolisen tahon kanssa
- Musiikkitekniikan hyödyntäminen musiikin tuottamisessa
- Sivuinstrumentin hallinta

Lopputyö voi olla luonteeltaan tasosuoritus, konsertti, tallenne tai esitys, tai yhdistelmä näistä. Painopisteestä riippumatta kaikkiin suorituksiin sisältyy tekninen osuus seuraavasti:

Tekninen osa:

- Harjoitetaan kaikki 12 duuri- ja 12 mollisävellajia syventävien opintojen sisällössä mainitulla tavalla. Suorituksessa oppilasta pyydetään esittämään 2-3 asteikkoa.

- Omaksumistehtävä, joka annetaan oppilaalle 15 minuuttia ennen esitystä. Oppilas harjoittaa tehtävän itsenäisesti ilman lautakunnan läsnäoloa. Tehtävän saa halutessaan ensin soittaa kädet erikseen, sitten kädet yhdessä.

Teknisen osan arvioivat yhdessä oppilas, opettaja ja opettaja-kollega. Oppilaalle annetaan suorituksesta suullinen ja kirjallinen palaute. Kooste palautteesta kirjataan Eepokseen.

Esimerkki klassisen pianonsoiton lopputyöstä:

Kun oppilas tekee päättötyön painopisteinä klassinen pianonsoitto, lopputyön taiteellinen osio voidaan koota seuraavasti:

Taiteellinen osa:

- Oppilas suunnittelee yhdessä opettajansa kanssa monipuolisen vähintään 4 kappaletta sisältävän ohjelmakokonaisuuden, joka sisältää tyyliltään ja tunnelmaltaan erilaisia kappaleita eri aikakausilta.

• Laajamuotoinen teos: Sonatiinista tai sonaatista esitetään nopea ja hidas osa, tai koko teos, jos hidasta osaa ei ole. Laajamuotoinen teos voi olla myös rondo (itsenäinen sävellys), fantasia tai teema ja muunnelmia. Laajamuotoinen teos voidaan koostaa myös sävellyssarjasta. Laajamuotoisiksi teoksiksi luetaan myös konsertot tai laajuudeltaan vastaavat kamarimusiikkiteokset. Laajamuotoinen teos ei kuitenkaan voi olla sarja erillisiä sävellyksiä.

- Barokin aikakauden teos.
- Etydi tai etydinomainen kappale

- Suositellaan että ohjelma sisältää yhteissoittoa (1-2 kappaletta).

- Suositellaan että ohjelma sisältää aikamme musiikkia.

- Oppilaalla on mahdollisuus sisällyttää esittämäänsä ohjelmaan oma sävellys.

- Lisäksi oppilas voi halutessaan antaa näytteen improvisaatio-, sovitus- ja/tai vapaa säestys - taidoistaan.

- Ohjelman suunnittelussa tulee kiinnittää huomiota siihen, että oppilas pystyy toimimaan omilla vahvuusalueillaan ja tuomaan näitä esiin. Ohjelman tulee näin heijastaa oppilaan muusikkopersonaa ja olla sopusoinnussa sen kanssa.

Taiteellisen osan arvioivat oppilas, opettaja ja lautakunta, johon kuuluvat puheenjohtaja ja 1–2 jäsentä. Oppilaalle annetaan suullinen ja kirjallinen palaute. Kooste palautteesta kirjataan Eepokseen

Taiteellinen osa tallennetaan kuvaamalla tai äänittämällä.